

Snellan oyðir ongan fisk

BRANDUR SANDOY
VALEVNI FOLKAFLOKSINS

Skilaleysa skerjingin seinastu árinu, har man framm eftir fummum yvir ein kamb hefur máað meiri og meiri burtur av fiskidagatalinum, kemur nú aftur um brekku.

Snellufiskiskapur og útróður sum heild við bátum undir 15 tons avmarkar seg sjálvt, tí veður og streymur avmarkar royndina við hesum smáu førum sera nógv.

Líka so knappliga sum fiskurin kom aftur hesuferð, líka so knappliga kann hann fara aftur av grunnunum. Tí ræður um at fiska meðan fiskur er.

Tað er ikki við fiski sum at fara til handils, har altíð nokk er av ymsu vørunum at fáa. Fiskur hefur stert, og flytir seg hagar føðin er.

Fiskurin kemur og ferð, og tað er ein rættulig fragd fyri eygað í hesum døgum at síggja menn koma aftur at landi við nógvum fiski.

Ikki bara er summarfiskiskapurin hjá tilkomnum monnum eitt eyka íkast til húsarhaldið. Hetta heldur eisini lív í havnaløgum, skapar trivnað millum menn og kanska eisini eitt sindur av kapping.

Nú árið er hálvrunnið endar hetta við at øll før verða lögð, og helst eisini skjótt teir sum reka útróður burturav í bólki A.

Hetta má ein loysn finnast uppá.

Trupulleikin er tann, at meðan ongin fiskur hefur verið

til, hefur man avmarkað dagarnar alt alt ov nógv.

Tí koma vit í Fólka flokkinum beinavegin valið hefur verið, at leggja uppskot fyri Tingið um at fáa stillað dagatalið soleiðis at gjørligt verður at fiska, meðan fiskur er á grunninum.

Hetta gera vit um landsstýrið, sum stríðist sítt stríð við at halda frí, ikki tekur sær um reiggj beinavegin.

Orðblindni fyri C – hjálp so skjótt sum yvirhøvur gjørligt

KRISTIANNA WINTHER POULSEN, VALEVNI
JAVNAÐARFLOKSINS TIL LØGTINGSVALIÐ
2019

Fyri flestu okkara er tað at lesa ein natúrligur partur av gerandisdegnum. Vit lesa bløð, bókur, vegaskelti og mangt annað, og vit samskifta skrivliga á netinum uttan trupulleikar. Lesingin fellur teimum flestu líka so lætt sum at draga andan. Men ein partur av okkum, og helst fleiri, enn vit høvdu roknað við, hava trupulleikar við lesing og skrivning og stríðast við orðblindni.

Rakar ymiskt

Tøl aðrastaðni siga, at millum 2 og 7 prosent av fólkinum

stríðast við orðblindni. Hetta merkir, at millum góð 1.000 og 3.600 fólk í Føroyum hava hendan trupulleika. Orðblindni rakar ymiskt frá menniskja til menniskja og merkir í stuttum, at tú hefur torført við at lesa, skriva og við at skilja tað, sum tú lesur.

Tað er sera týðningarmikið, at vit megna at lofta menniskjum við orðblindni nóg tíðliga og á rættan hátt. Hetta krevur raðfesting, rættar førleikar og økta upplýsing um trupulleikarnar at liva við orðblindni og um møguleikar fyri hjálp.

Ikki longur sibbar

Seinastu árinu hava eldsálir, ofta foreldur at børnum við orðblindni og onnur avvarðandi, ótroystiliga arbeitt fyri at betra um umstøðurnar hjá børnum og vaksnum við orðblindni. Eisini eru útbúnir orðblindalærarar, so at førleikarnir at finna børn við orðblindni so tíðliga sum gjørligt eru til staðar. Og tøkniliga eru nú nógvir møguleikar at ognar sær vitan á annan hátt enn við at lesa, eitt nú við at hoyra lisn-an tekst. Eisini tí er tað so umráðandi, at okkara mál verður talgildað.

Fyri fáum áratíggjum síðani vóru børn og vaksni við orðblindni ofta kveistrað burtur sum hálvbýtt, bæði í skúlanum, á arbeidsplassum og í sam-

felagnum annars. Hetta líkist sjálvandi ongum, og vónandi er hendan tíðin langt síðani farin.

Men tíverri eru framvegis børn, sum ganga alt ov nógv ár í skúla, áðrenn tey fáa røttu hjálpinu. Hetta skal broytast, og vit skulu gera alt tað, vit eru ment fyri, at børn við orðblindni fáa góða og rætta hjálp so tíðliga sum yvirhøvur gjørligt.

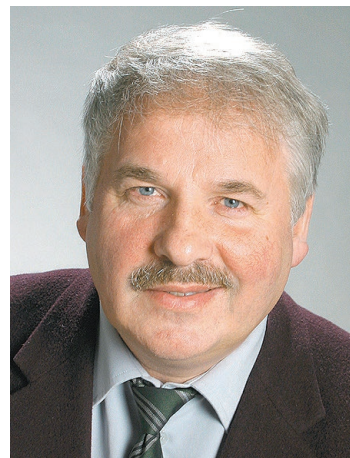
Møguleikar við tøkni

Í dag finnast nógvi ymisk hjálpartól til okkara borgarar við orðblindni, og bæði í fólkaskúla og á miðnámi eru fólk, sum hava til uppgávu at veita børnum og ungum við orðblindni røttu hjálpinu.

Eitt ítøkiligt dømi um eina tøkniliga loysn fyri fólk við orðblindni er at seta eina qr-kotu á atkvøðuseðlin, tá ið fólk skulu velja. Hetta hevði gjørt tað lættari at seta krossin uttan at noyðast at stúra fyri møguligum misskiljingum av teimum mongu nøvnunum á atkvøðuseðlinum, sum fyri fólk við orðblindni kann vera ein vavstur av óskiljandi teknum.

Orðblindni rakar nógvi menniskju og hefur álvarsligar avleiðingar, um hesin trupulleiki ikki verður rætt handfarin. Eg vil arbeida fyri betri umstøðum fyri yngri og eldri við orðblindni, um eg fái møguleikan.

Latið bátarnar fiska frítt

GERHARD LOGNBERG VALEVNI
SAMBANDSFLOKKURIN

Tað er undarligt, at hyggja oman á keiina og síggja bátarnar liggja fyri teymi.

Eg haldi meg minnst, at

hetta sama hendi umleið 2004, at dagarnir vóru uppi, men tað kom skjótt aftur í lag.

Tað er eingin meining í, at hesir bátar, í bólki 5, skulu straffast.

Latið hendan bólkin fiska frítt, tí hesir hava so stórar avmarkingar. Vetrarhálvuna eru hesir sera lítið í drift. Harður streymur er eitt, sum nátúrliga avmarkar, og veðrið sum heild.

Fái tingið saman sum skjótast og áseti hesum bólki dagar. Síðan lóggeva soleiðis, at hesin bólkur fiskar frítt. Hetta málið um, at lata útróðrabátar fiska frítt, hefur verið so nógvi frammi í tinginum, tí haldi eg, at hetta er eitt mál, sum fer ígjøgnum sum einki, um fólk hava meint tað, tey hava sagt.

Við kvøðu

